

ЗАКОН

О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ

I. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет и циљ закона

Члан 1.

Овим законом уређују се услови и начин посебног обезбеђења извршавања финансијских обавеза, на основу уговора о финансијском обезбеђењу који закључују учесници на финансијском тржишту.

Циљ овог закона је остваривање и унапређење правне сигурности и ефикасности у извршавању обавеза на финансијском тржишту, ради очувања и јачања стабилности финансијског система.

Уговор о финансијском обезбеђењу

Члан 2.

Уговором о финансијском обезбеђењу обавезује се давалац обезбеђења да, ради обезбеђења извршења своје или туђе финансијске обавезе, пренесе средство обезбеђења примаоцу обезбеђења или да на средству обезбеђења установи заложно право у корист примаоца обезбеђења, а прималац обезбеђења се обавезује да, у складу с тим уговором, примљена или еквивалентна средства обезбеђења врати даваоцу обезбеђења по извршењу финансијске обавезе, односно истовремено са извршењем финансијске обавезе.

Давалац обезбеђења, на основу уговора о финансијском обезбеђењу којим се преноси средство обезбеђења, примаоцу обезбеђења:

- 1) преноси право својине на новчаним средствима или финансијским инструментима који су средство обезбеђења,
- 2) преноси потраживање које је средство обезбеђења.

Уговор из става 2. овог члана укључује и репо/реверзни репо уговор о куповини/продаји финансијских инструмената.

Ако је на основу уговора о финансијском обезбеђењу пренето средство обезбеђења, прималац обезбеђења, ако друкчије није уговорено, има право да користи и располаже новчаним средствима и финансијским инструментима који чине средство обезбеђења, укључујући право на њихово отуђење.

Ако је на основу уговора о финансијском обезбеђењу прималац обезбеђења стекао заложно право на средству обезбеђења, давалац обезбеђења задржава право својине на том средству, односно остаје ималац потраживања које је средство обезбеђења.

Уговором о финансијском обезбеђењу могу се утврдити процедуре за одређивање вредности средстава обезбеђења и/или финансијске обавезе.

Уговор о финансијском обезбеђењу може бити посебан уговор или саставни део оквирног или другог уговора.

Уговор о финансијском обезбеђењу закључује се у писменој или електронској форми, односно на трајном носачу података који омогућава чување и репродуковање изворних података у неизмењеном облику.

Субјекти уговора о финансијском обезбеђењу

Члан 3.

Одредбе овог закона примењују се на уговор о финансијском обезбеђењу чије уговорне стране, давалац обезбеђења и прималац обезбеђења, припадају једној од следећих категорија субјеката:

1) Република Србија, аутономна покрајина, јединица локалне самоуправе, као и органи јавне власти, укључујући јавноправна тела и организације у чијој надлежности су послови у вези са управљањем јавним дугом и/или вођењем рачуна корисника;

2) Народна банка Србије;

3) финансијска институција са седиштем у Републици Србији над чијим пословањем врши надзор надлежни орган, укључујући банку, друштво за осигурање, брокерско-дилерско друштво, друштво за управљање инвестиционим фондом, инвестициони фонд, друштво за управљање добровољним пензијским фондом, институцију електронског новца, платну институцију, јавног поштанског оператора у вези са финансијским услугама које пружа, друштво које обавља послове факторинга и друштво које обавља послове даваоца финансијског лизинга;

4) учесник у платном систему и систему за поравнање хартија од вредности са седиштем у Републици Србији, укључујући Централни регистар, депо и клиринг хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар), централног тржишног учесника, агента за поравнање, клириншку кућу и оператора овог система, који обављају послове у складу са законом којим се уређују платне услуге, односно законом којим се уређује тржиште капитала;

5) Европска унија, држава чланица Европске уније (у даљем тексту: држава чланица), трећа држава, као и органи јавне власти у тим државама, укључујући јавноправна тела и организације у чијој надлежности су послови у вези са управљањем јавним дугом и/или вођењем рачуна корисника, осим субјеката за чије обавезе јемчи држава, а који не припадају категоријама субјеката из тач. 6), 8), 9) и 10) овог става;

6) Европска централна банка и друге централне банке;

7) Међународни монетарни фонд, Банка за међународна поравнања, Европска инвестициона банка и међународне развојне банке којима се, према пропису Народне банке Србије којим се уређује адекватност капитала банке, додељује најнижи пондер кредитног ризика;

8) финансијска институција у смислу прописа Европске уније над чијим пословањем врши надзор надлежни орган, укључујући кредитну институцију, инвестиционо друштво чија је делатност пружање једне или више инвестиционих услуга, финансијску институцију у смислу прописа Европске уније којима се уређују кредитне институције, институцију са седиштем у држави чланици која обавља послове кредитне институције а на коју се не примењују прописи Европске уније којима се уређују кредитне институције, друштво за осигурање, институцију колективног инвестирања у преносиве хартије од вредности и друштво за управљање институцијама колективног инвестирања у преносиве хартије од вредности;

9) централни тржишни учесник, агент за поравнање и клириншка кућа у смислу прописа Европске уније којима се уређује коначност поравнања у платним системима и системима за поравнање хартија од вредности, укључујући институцију која обавља сродне послове на тржишту фјучерса, опција и других финансијских деривата у складу с прописима државе чланице;

10) правно лице које као заступник или на други начин делује у име и/или за рачун субјеката из тач. 1) до 9) овог става или имаоца дужничких хартија од вредности или других преносивих секјуритизованих инструмената дуга издатих од тих лица.

Једна уговорна страна у уговору о финансијском обезбеђењу може бити и други субјект који није обухваћен ставом 1. овог члана и физичко лице, ако тај уговор закључује са субјектом из става 1. овог члана.

Држава чланица Европске уније у смислу става 1. тачка 6) овог члана је држава чланица Европске уније и држава потписница Уговора о Европском економском простору.

Трећа држава у смислу става 1. тачка 5) овог члана је страна држава која није држава чланица Европске уније, нити држава потписница Уговора о Европском економском простору.

Посебна правила за физичко лице

Члан 4.

Физичко лице може бити само давалац обезбеђења у смислу овог закона, и то обезбеђења по основу кога прималац обезбеђења стиче заложно право.

Физичко лице, у смислу овог закона, означава потрошача, предузетника, пољопривредника, физичко лице које обавља делатност слободне професије и било које друго физичко лице без обзира на то да ли обавља делатност, односно да ли закључује уговор о финансијском обезбеђењу у сврхе које су намењене његовој пословној или професионалној делатности, осим ако не припада једној од категорија субјеката из члана 3. став 1. овог закона.

Прималац обезбеђења је дужан да, пре закључења уговора о финансијском обезбеђењу с физичким лицем као даваоцем обезбеђења, том лицу пружи информације и објашњења која се односе на уговор о финансијском обезбеђењу, посебно о условима за реализацију средстава обезбеђења, као и да му, након закључења тог уговора, на његов захтев, у писменој форми или на другом трајном носачу података, достави информације, податке и инструкције у вези с тим условима и њиховим уговорним односом.

Прималац обезбеђења, по основу уговора о финансијском обезбеђењу с физичким лицем као даваоцем обезбеђења, може реализовати средство обезбеђења, односно намирити потраживање у складу са чл. 14. и 15. овог закона, најраније по истеку осам дана од дана упозорења учињеног даваоцу обезбеђења и дужнику, ако то није исто лице.

Одредбе овог закона не доводе у питање обавезе примаоца обезбеђења према даваоцу обезбеђења које су утврђене законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга или одредбама другог закона којима се уређује заштита потрошача или заштита корисника услуга које пружају финансијске институције.

Финансијска обавеза

Члан 5.

Финансијска обавеза је обавеза чије је извршење обезбеђено уговором о финансијском обезбеђењу, а по основу које поверилац има право на новчано намирење и/или право да му се предају, односно пренесу финансијски инструменти.

Финансијска обавеза може бити садашња или будућа, условна или безусловна, стална или повремена, одредива по врсти и/или класи, као и друга финансијска обавеза која произлази из уговора, у складу са законом.

Финансијска обавеза може гласити на динаре или на страну валуту.

II. СРЕДСТВА ОБЕЗБЕЂЕЊА

Врсте средстава обезбеђења

Члан 6.

Средства обезбеђења, у смислу овог закона, могу бити:

- 1) новчана средства;
- 2) финансијски инструменти;
- 3) кредитна потраживања.

Приходи и други приливи који проистичу из средстава обезбеђења, припадају примаоцу обезбеђења, осим ако уговором о финансијском обезбеђењу друкчије није утврђено.

Стицање, односно пренос новчаних средстава, финансијских инструмената и кредитних потраживања, који су средства обезбеђења у смислу овог закона, између резидента и/или нерезидента – субјеката из члана 3. овог закона, као и установљавање заложног права на тим средствима, врши се у складу са органичењима утврђеним прописима којима се уређује девизно пословање.

Новчана средства

Члан 7.

Новчана средства, као средство обезбеђења, су динарска или девизна средства на депозитном, платном или другом одређеном новчаном рачуну.

Новчана средства из става 1. овог члана не односе се на готов новац.

Финансијски инструменти

Члан 8.

Финансијски инструменти, као средство обезбеђења, су хартије од вредности, инструменти тржишта новца и други финансијски инструменти у смислу закона којим се уређује тржиште капитала, који су слободно преносиви, односно којима се може трговати.

Средства обезбеђења из става 1. овог члана не могу бити сопствене акције даваоца обезбеђења.

Вредност финансијских инструмената, као средстава обезбеђења, утврђује се према тржишној вредности финансијских инструмената, осим ако уговором о финансијском обезбеђењу друкчије није утврђено.

Када су финансијски инструменти средство обезбеђења у смислу овог закона, на уговоре о финансијском обезбеђењу, а по питањима која се односе на врсту и правну природу финансијских инструмената и права из тих

инструмената, захтеве у погледу закључивања уговора о финансијском обезбеђењу и давање финансијских инструмената као средстава обезбеђења, утврђивање права према трећим лицима у односу на финансијске инструменте и поступке намирења потраживања и нетирања по наступању услова за реализацију финансијских инструмената као средстава обезбеђења, примењује се право државе у којој се налази седиште овлашћене институције која води регистар ових инструмената, односно рачун на коме су регистровани ти инструменти.

Кредитна потраживања

Члан 9.

Кредитна потраживања, као средство обезбеђења, су новчана потраживања из уговора о кредиту који одобрава банка или друго лице које, у складу са законом, може одобравати кредите.

Само субјекти из става 1. овог члана могу као средство обезбеђења уговорати, преносити и стицати кредитна потраживања код којег је дужник физичко лице, у складу са ограничењима која су утврђена законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга.

Банка може, као средство обезбеђења, уговорати и преносити новчана потраживања према правном лицу из уговора о кредиту, у складу са ограничењима утврђеним законом и прописима Народне банке Србије којим се уређује управљање ризицима у банци.

Кредитно потраживање може бити средство обезбеђења ако су испуњени следећи услови:

1) да је дужник по кредитном потраживању дао сагласност за пренос и обраду само оних података који су неопходни примаоцу обезбеђења ради реализације тог средства обезбеђења, а који се у складу са законом сматрају банкарском или другом тајном,

2) да је дужник по кредитном потраживању дао изјаву да неће извршити пребијање свог потраживања према повериоцу с кредитним потраживањем повериоца које је дато као финансијско обезбеђење, док траје то обезбеђење.

Еквивалентна средства обезбеђења

Члан 10.

Еквивалентна средства обезбеђења су:

1) код новчаних средстава – новчана средства у истом износу и истој валути;

2) код финансијских инструмената – финансијски инструменти истог издаваоца који чине део исте емисије или класе финансијског инструмента, исте су номиналне вредности, исте валуте и истих других основних елемената као првобитно дата средства обезбеђења, или друга средства обезбеђења ако је то утврђено уговором о финансијском обезбеђењу.

На еквивалентна средства обезбеђења, односно на остваривање права и извршавање обавеза по основу тих средстава обезбеђења, примењују се одредбе уговора о финансијском обезбеђењу које се односе на првобитно дата средства обезбеђења.

III. ДАВАЊЕ, КОРИШЋЕЊЕ И ПРОМЕНА СРЕДСТАВА ОБЕЗБЕЂЕЊА

Давање средстава обезбеђења

Члан 11.

Одредбе овог закона примењују се само на уговоре о финансијском обезбеђењу код којих су примаоцу обезбеђења дата средства обезбеђења, односно код којих је прималац обезбеђења, његов заступник или друго лице које делује у име и/или за рачун примаоца обезбеђења, на основу пренетих средстава обезбеђења или установљеног заложног права, стекао државину или контролу над средством обезбеђења (у даљем тексту: давање средстава обезбеђења), а о томе се може обезбедити одговарајући писмени доказ.

Прималац обезбеђења стиче средство обезбеђења, односно заложно право на средству обезбеђења у тренутку када му то средство обезбеђења буде дато у смислу овог закона.

Писмени доказ о давању средстава обезбеђења сматра се одговарајућим ако се на основу њега може јасно утврдити да је средство обезбеђења дато у складу са уговором о финансијском обезбеђењу.

Ради утврђивања да је средство обезбеђења дато, довољно је пружити писмени доказ:

1) да су новчана средства одобрена и/или евидентирана на одређеном новчаном рачуну – ако се новчана средства дају као средство обезбеђења,

2) да су финансијски инструменти пренети на одређени рачун финансијских инструмената, односно да је уписано заложно право на финансијском инструменту у корист примаоца обезбеђења – ако се финансијски инструменти дају као средство обезбеђења,

3) да је примаоцу обезбеђења, уз уговор о финансијском обезбеђењу, достављен списак кредитних потраживања који обавезно садржи податке о дужнику тог потраживања, износу кредитног потраживања (главница, камата и накнаде) и датуму давања изјава из члана 9. став 4. овог закона – ако се кредитна потраживања дају као средство обезбеђења.

Централни регистар прописује ближе услове и начин евидентирања преноса финансијских инструмената, односно уписа заложног права на финансијском инструменту, као средстава обезбеђења по основу уговора о финансијском обезбеђењу.

Народна банка Србије може прописати ближе услове и начин евидентирања преноса новчаних средстава и кредитних потраживања, као средстава обезбеђења по основу уговора о финансијском обезбеђењу.

Право коришћења и располагања заложеним средствима обезбеђења

Члан 12.

Уговором о финансијском обезбеђењу може се утврдити да прималац обезбеђења има право коришћења и/или располагања средством обезбеђења на коме је уписано његово заложно право (у даљем тексту: заложено средство обезбеђења).

Обим и садржина права коришћења и располагања из става 1. овог члана уређују се уговором о финансијском обезбеђењу, а ова права могу бити једнака правима која би прималац обезбеђења имао као да је власник тог средства обезбеђења.

Ако прималац обезбеђења користи, и/или располаже заложеним средством обезбеђења, дужан је да:

– најкасније на дан доспећа финансијске обавезе врати, односно пренесе иста или еквивалентна средства обезбеђења даваоцу обезбеђења, у складу са уговором о финансијском обезбеђењу; и/или

– на дан доспећа финансијске обавезе, ако је то утврђено уговором о финансијском обезбеђењу, изврши пребијање вредности средстава обезбеђења с финансијском обавезом, односно ту вредност примени на извршење финансијске обавезе.

Ако прималац обезбеђења, у складу са ст. 1. и 2. овог члана, отуђи заложено средство обезбеђења, заложно право примаоца обезбеђења на том средству обезбеђења престаје да постоји, а треће лице стиче то средство без терета.

Право коришћења и располагања средством обезбеђења из овог члана престаје извршењем финансијске обавезе или намирењем из средства обезбеђења извршеним у складу са чл. 15. и 16. овог закона или нетирањем потраживања и обавеза извршеним у складу са чланом 17. овог закона.

Прималац обезбеђења је дужан да при коришћењу и располагању заложеним средством обезбеђења поступа с повећаном пажњом, према правилима струке и обичајима (пажња доброг стручњака), узимајући у обзир тржишне околности.

Право коришћења и располагања заложеним средством обезбеђења из овог члана не односи се на кредитна потраживања.

Промена средстава обезбеђења

Члан 13.

Уговором о финансијском обезбеђењу може се утврдити:

1) обавеза даваоца обезбеђења да пружи, тј. да да додатна средства обезбеђења, ако се смањи вредност средстава обезбеђења у односу на финансијску обавезу;

2) право даваоца обезбеђења да повуче део средстава обезбеђења, ако се повећа вредност средстава обезбеђења у односу на финансијску обавезу;

3) право даваоца обезбеђења да замени дато средство обезбеђења другим средством обезбеђења најмање исте вредности.

Ако у складу са ставом 1. тачка 3) овог члана врши замену средстава обезбеђења, давалац финансијског обезбеђења је дужан да пружи, тј. да да примаоцу обезбеђења нова средства обезбеђења најкасније до тренутка повлачења, односно замене раније датих средстава обезбеђења.

На нова, односно додатна средства обезбеђења, примењују се одредбе уговора о финансијском обезбеђењу које се односе на првобитно дата средства обезбеђења.

Право даваоца обезбеђења на повлачење средстава обезбеђења односно замену датих средстава обезбеђења, не утиче на права примаоца обезбеђења по основу средстава обезбеђења утврђена уговором о финансијском обезбеђењу.

IV. РЕАЛИЗАЦИЈА СРЕДСТАВА ОБЕЗБЕЂЕЊА

Услови за реализацију средства обезбеђења

Члан 14.

Услови за реализацију средства обезбеђења су неизвршење доспеле финансијске обавезе или други сличан догађај или околност предвиђени уговором о финансијском обезбеђењу, по чијем наступању:

1) прималац обезбеђења стиче право да своје потраживање намири вансудским путем из средства обезбеђења у складу са чл. 15. и 16. овог закона; и/или

2) врши се нетирање потраживања и обавеза између даваоца обезбеђења и примаоца обезбеђења у складу са чланом 17. овог закона.

Реализација средстава обезбеђења врши се на начин утврђен уговором о финансијском обезбеђењу, у складу са чл. 15. до 17. овог закона.

Реализација средства обезбеђења, ако друкчије није утврђено уговором о финансијском обезбеђењу, може се извршити:

1) без достављања претходног обавештења било даваоцу обезбеђења, било дужнику по финансијској обавези (ако то није исто лице као и давалац обезбеђења), о намери реализације средстава обезбеђења, осим у случају из члана 4. став 4. овог закона;

2) без сагласности или одлуке суда, органа јавне власти или било ког другог лица;

3) без јавне продаје или било ког другог прописаног начина;

4) без утврђивања посебног рока који мора протећи од наступања услова за реализацију средстава обезбеђења до те реализације.

На реализацију средстава обезбеђења не утиче покретање поступка стечаја, ликвидације или примена мере реорганизације над даваоцем или примаоцем обезбеђења, нити било која одлука или сагласност надлежног органа у том поступку може бити претходни или накнадни услов за реализацију средстава обезбеђења.

Намирење потраживања из заложенних средстава обезбеђења

Члан 15.

По наступању услова за реализацију средстава обезбеђења у складу са чланом 14. овог закона, прималац обезбеђења нема више обавезу да даваоцу обезбеђења врати примљена или еквивалентна средства обезбеђења, већ своје потраживање може да намири из заложенних средстава обезбеђења на следећи начин:

1) непосредним намирењем из новчаних средстава која су средство обезбеђења, тако што вредност новчаних средстава пребије с финансијском обавезом, односно ту вредност примени на извршење финансијске обавезе;

2) продајом или присвајањем, тј. задржавањем у својину финансијског инструмента који је средство обезбеђења (прималац обезбеђења стиче право својине над финансијским инструментом);

3) продајом или присвајањем, тј. задржавањем кредитног потраживања које је средство обезбеђења (прималац обезбеђења постаје ималац тог потраживања).

Прималац обезбеђења намирује се продајом заложеног средства обезбеђења тако што вредност новчаних средстава остварених продајом средства обезбеђења пребије с финансијском обавезом, односно ту вредност примени на извршење финансијске обавезе.

Прималац обезбеђења намирује се присвајањем заложеног средства обезбеђења – стицањем права својине на финансијском инструменту, односно стицањем кредитног потраживања, тако што вредност присвојеног средства обезбеђења пребије с финансијском обавезом, односно ту вредност примени на извршење финансијске обавезе.

Присвајање заложеног средства обезбеђења је могуће само ако су прималац и давалац обезбеђења изричито уговорили то присвајање, као и начин утврђивања вредности средстава обезбеђења у том случају.

Прималац обезбеђења је дужан да евентуални вишак вредности заложеных средстава обезбеђења преостао након намирења потраживања без одлагања врати даваоцу обезбеђења. У супротном, дужан је да даваоцу обезбеђења плати прописану затезну камату за период од дана намирења до дана враћања вишка вредности.

Прималац обезбеђења је дужан да најкасније наредног дана од дана намирења потраживања из средстава обезбеђења достави обавештење даваоцу обезбеђења и дужнику по финансијској обавези, ако то није исто лице, о намирењу потраживања, које обавезно садржи податак о износу тог намирења, као и податак о евентуалном вишку вредности из става 5. овог члана.

Прималац обезбеђења је дужан да при намирењу потраживања, односно утврђивању вредности средстава обезбеђења и израчунавању финансијске обавезе, поступа с пажњом доброг стручњака, узимајући у обзир тржишне околности.

Намирење потраживања из стечених средстава обезбеђења

Члан 16.

Ако је прималац обезбеђења стекао средство обезбеђења у складу са уговором о финансијском обезбеђењу из члана 2. став 2. овог закона, по наступању услова за реализацију средстава обезбеђења у складу са чланом 14. овог закона он нема више обавезу да даваоцу обезбеђења врати примљена или еквивалентна средства обезбеђења, већ своје потраживање може да намири из стечених средстава обезбеђења.

На намирење потраживања примаоца обезбеђења у случају стечених средстава обезбеђења – сходно се примењују одредбе о намирењу из заложеных средстава обезбеђења из члана 15. ст. 3. до 7. овог закона.

Нетирање по основу превременог доспећа или престанка обавеза (енг. *close-out netting*)

Члан 17.

Уговором о финансијском обезбеђењу може се утврдити да се, по наступању услова за реализацију средстава обезбеђења у складу са чланом 14. овог закона:

1) међусобне обавезе по основу једног или више уговора о финансијском обезбеђењу сматрају доспелим и изражавају као новчане обавезе или престају и замењују се новим новчаним обавезама, у складу с њиховом процењеном текућом вредношћу, односно вредношћу која је утврђена на начин из уговора о финансијском обезбеђењу, и/или

2) врши нетирање (пребијање) међусобних потраживања и обавеза по основу једног или више уговора о финансијском обезбеђењу, тако да је уговорна страна која дугује другој уговорној страни већи износ – дужна да плати разлику у износу потраживања (нето износ).

Утврђивање вредности средства обезбеђења и израчунавање финансијских обавеза у случају из става 1. овог члана врши се с пажњом доброг стручњака, узимајући у обзир тржишне околности.

V. ПРИМЕНА ДРУГИХ ПРОПИСА НА УГОВОР О ФИНАНСИЈСКОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ

Заштита уговора о финансијском обезбеђењу у случају стечаја, ликвидације и примене мера реорганизације

Члан 18.

Права и обавезе из уговора о финансијском обезбеђењу, укључујући давање, стицање, промену и реализацију средства обезбеђења, извршавају се несметано без обзира на покретање и наставак поступка стечаја, ликвидације или примене мера реорганизације над даваоцем или примаоцем обезбеђења.

Не могу се побијати, нити утврђивати ништавим одредбе уговора о финансијском обезбеђењу, као ни давање, стицање и промена средства обезбеђења у складу с тим уговором, само због тога што је уговор о финансијском обезбеђењу закључен, или је средство обезбеђења дато, стечено или промењено пре тренутка доношења одговарајуће одлуке о покретању поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације, односно предузимања правне радње у вези са тим поступком или у прописаном року пре покретања поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације над даваоцем или примаоцем обезбеђења.

Ако је уговор о финансијском обезбеђењу закључен, или је средство обезбеђења дато, стечено или промењено на дан покретања поступка стечаја или ликвидације или примене мера реорганизације, а након тренутка доношења одговарајуће одлуке о покретању тог поступка или примени мера, уговор о финансијском обезбеђењу, као и давање, стицање и промена средстава обезбеђења су правно важећи и обавезујући ако прималац обезбеђења докаже да није знао, нити је био дужан да зна за покретање тог поступка или примену мера.

На побијање правних послова и радњи стечајног дужника који је прималац или давалац финансијског обезбеђења, примењују се одредбе закона којим се уређује стечај, осим ако су у супротности с овим законом.

Поступак стечаја или ликвидације, у смислу овог закона, означава поступак стечаја или ликвидације или други поступак колективног намирања поверилаца, акционара или других чланова друштва из имовине дужника, било да је покренут добровољно или принудно, а који се спроводи уз учешће судског или другог надлежног органа.

Мере реорганизације, у смислу овог закона, означавају мере које судски или други надлежни орган примењује ради очувања или побољшања финансијског стања дужника, ако те мере утичу на стечена права трећих лица, посебно мере које се односе на забрану или ограничење плаћања, извршење обавеза или смањење потраживања.

Однос према другим прописима

Члан 19.

Средства обезбеђења из овог закона могу се уговорати било у складу са овим законом било у складу са другим законом којим се уређују средства обезбеђења.

На уговор о финансијском обезбеђењу из овог закона примењују се одредбе закона којим се уређују облигациони односи и одредбе других прописа, осим ако су у супротности са одредбама овог закона.

Одредбе овог закона не доводе у питање овлашћења Народне банке Србије у вези с реструктурирањем банке или банкарске групе која су утврђена законом којим се уређују банке, а на основу којих се могу утврдити одређена ограничења која се односе на правне последице уговора о финансијском обезбеђењу, реализацију средства обезбеђења, нетирање по основу превременог доспећа или престанка обавеза или било који други начин и услове реализације средства обезбеђења.

VI. НАДЗОР

Надзор над применом одредаба овог закона

Члан 20.

Народна банка Србије врши надзор над применом одредаба овог закона код субјеката над чијим пословањем врши контролу, односно надзор према посебним законима, у складу са одредбама тих закона којима се уређују контролна, односно надзорна овлашћења Народне банке Србије.

Ако се прималац обезбеђења над којим Народна банка Србије врши контролу, односно надзор у складу са одредбама посебног закона, не придржава одредаба овог закона, прописа, општих услова пословања или добрих пословних обичаја који се односе на финансијско обезбеђење или обавеза из уговора о финансијском обезбеђењу – давалац обезбеђења или дужник по кредитном потраживању, када су ова лица физичка лица, имају право на заштиту својих интереса у поступку остваривања заштите права и интереса који је уређен законом којим се уређује заштита корисника финансијских услуга или другим посебним законом, односно прописом Народне банке Србије.

Комисија за хартије од вредности врши надзор над применом одредаба овог закона код субјеката над чијим пословањем врши надзор према посебним законима, у складу са одредбама тих закона којима се уређују надзорна овлашћења ове комисије.

Министарство надлежно за послове финансија врши надзор код субјеката који нису обухваћени контролом, односно надзором из ст. 1. и 3. овог члана.

Надзорни орган из ст. 1, 3. и 4. овог члана може ближе прописати услове и начин вршења контроле, односно надзора над спровођењем одредаба овог закона из своје надлежности.

VII. КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Прекршаји

Члан 21.

Новчаном казном од 100.000 до 2.000.000 динара казниће се за прекршај правно лице:

1) ако је закључило уговор о финансијском обезбеђењу код којег ниједна уговорна страна није субјект из члана 3. став 1. овог закона, у намери да се на овај уговор примењују одредбе овог закона (члан 3);

2) ако, као прималац обезбеђења, поступи супротно одредбама члана 4. ст. 3. и 4. овог закона (члан 4. ст. 3. и 4);

3) ако је закључило уговор о финансијском обезбеђењу код којег је кредитно потраживање средство обезбеђења, а нису испуњени услови из члана 9. став 4. овог закона (члан 9. став 4);

4) ако, као прималац обезбеђења, код намирења из заложеных средстава обезбеђења, поступи супротно члану 15. ст. 4. и 6. овог закона (члан 15. став 4. и 6);

5) ако, сходном применом члана 15. ст. 4. и 6. овог закона, као прималац обезбеђења, при намирењу потраживања из стечених средстава обезбеђења не поступи у складу са тим одредбама (члан 16. став 2).

За радње из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у правном лицу новчаном казном од 20.000 до 150.000 динара.

За радње из става 1. овог члана казниће се и предузетник новчаном казном од 30.000 до 500.000 динара.

VIII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Уговори закључени пре почетка примене овог закона

Члан 22.

На међусобна права и обавезе субјектата из члана 3. овог закона по основу уговора којим су установљена средства обезбеђења, а који су закључени пре почетка примене овог закона, примењују се прописи који су важили пре почетка примене овог закона.

Ступање на снагу

Члан 23.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“, а примењиваће се од 1. јануара 2017. године.